

KALBOS RAIDOS ETAPAI

Pateikta lentelė yra orientacinio pobūdžio, tai nėra kalbos vertinimas. Kiekvienas atvejis individualus.

Amžius	Klausymas	Žodynas	Sakiniai	Gramatinis taisyklingumas	Suvokimas	Klausimai
6-12 mėnesių	Reaguoja į garsus ir balsus. Atpažįsta veido išraiškas, balso toną.	Vogravimas (ma-ma, de-de, ba-ba). Atkartoja garsus kartu su mama. Atpažįsta kelių objektų pavadinimus.	Nieko specifiško.	Nieko specifiško.	Nieko specifiško.	Nieko specifiško.
1-2 metai	Reaguoja į žinomus prašymus (ateik čia), reaguoja į savo vardą. Supranta gestus (ate).	Vogravimas (ma-ma, de-de, ba-ba). Atkartoja garsus kartu su mama. Atpažįsta kelių objektų pavadinimus.	Nieko specifiško.	Nieko specifiško.	Nieko specifiško.	Gali suprasti vieną raktinį žodį sakinyje (Kur tavo nosis ?)
2-3 metai	Vykdo dviejų dalių instrukcijas (eik į savo kambarį ir atsinešk batus). Nurodo pagrindines kūno dalis, maisto produktus, žaislus, kai prašoma.	Žino veiksmo žodžius (eiti, bėgti...). Iki 2 metų žodyne turi 250-300 žodžių. Iki 3 metų vartoja 1000 žodžių.	Mažiausiai 2-3 žodžiai sakinyje (Tėtis eina dirbti).	Kalba apie dabartinius įvykius. Geba skirti vienaskaitą-daugiskaitą (1 šuo, 2 šunys). Naudoja įvardžius: aš, tu, mano, tavo). Vartoja būtajį laiką (ėjau, valgiau).	Orientuojasi erdvėje: aukštai, žemai, įjungta, išjungta, atidaryta, uždaryta. Skiria dydžius (didelis-mažas, ilgas-trumpas). Žino kiekį (1, 2). Atsiranda ir būdvardžių: minkšta, šalta, šilta ir pan.	Supranta, kai klausiama „ką?“ ir gali pats paklausti.
3-4 metai	Vykdo 3 dalių instrukcijas: duok katę, beždžionę, šunį.	Iki 4 metų vartoja beveik 1500 žodžių.	Mažiausiai 3-4 žodžių sakiniai. Pasakoja, ką daro.	Pradedą kalbėti apie praeities įvykius. Atsiranda įvardžiai (jis/ji bėga).	Žino padėtis: viršus, apačia, pirmas,	Supranta klausimą „kas?“: Pats klausia: kas, kodėl, kada, kaip?

Parengta remiantis užsienio literatūra.

Parengė: logopedė Brigita Martikonė

	Supranta ilgesnius, sudėtingesnius sakinius.		Pasako objekto funkciją ar kaip su juo žaisti/naudotis .	Naudoja jungtuką „ir“ (noriu banano ir obuolio). Pradeda vartoti 3 veiksmažodžio asmenį (Jis nori kamuolio).	antras, šalia. Pažįsta dauguma spalvų. Atsiranda daugiau būdvardžių (sunkus, lengvas).	
4-5 metai	Klauso kitų pokalbių, jų prasmės.	Žodynas plečiasi toliau. Paprastai supranta žodžius, kai minima forma ir spalva (raudoni, kvadratiniai) . Gali rūšiuoti objektus į paprastas kategorijas (gyvūnai, maistas).	Mažiausiai 4-5 žodžių sakiniai.	Kalba apie praeities ir ateities įvykius. Taria įvardžius jo/jos. Pradedama lyginti (aukštas, aukštesnis, aukščiausias). Sakiniai tampa gramatiškai taisyklingesni (Beždžionė valgo bananas dabar jau sakoma beždžionė valgo bananą). Atsiranda jungtukas „nes“ (Mergaitė verkia, nes nukrito ir užsigavo). Vartojamirieveiksmai: tyliai, greitai, lėtai.	4,5 metų amžiaus: padėtys: viduryje, aplink, toliau, tarp, per, šalia, paskutinis. 4-5 metų pabaigoje: Padėtys: priekyje, eilėje, kampe, viduryje. Kiekis: 5, pora. Pasipildo sąvokos žodžiais: skirtingas (tiek apie dydį, tiek apie funkciją), tas pats/ta pati.	Supranta klausimą „kaip?“ Klausia žodžių reikšmių.
5-6 metai	Klauso kitų pokalbių, jų prasmės. Vykdo kelių žingsnių instrukcijas. Padidėja žodyno supratimas.	Plečiasi žodynas dar labiau.	Vartoja sudėtingesnius sakinius. Pradedama žaisti vaizduotės žaidimus – mėgsta apsimesti, perteikti kitaip istorijas. Naudoja kelis požymius	Taisyklingai vartoja žodžius apie būtajį laiką (ėjo, matė, sakė).	Laikas: vakar, rytoj, ryte, po pietų.	Naudoja klausimus: „kaip?“ „kur?“

Parengta remiantis užsienio literatūra.
Parengė: logopedė Brigita Martikonė

			objektui apibūdinti.			
6-7 metai	Dalijasi idėjomis. Vykdo kelių žingsnių instrukcijas.	Gali rūšiuoti objektus pagal konkretesnius bruožus (formą, spalvą, panaudojimą, iš ko pagaminta).	Vartoja kalbą aukštesniame lygyje, gali pajuokauti, naudoti sarkazmą, paerzinti, argumentuoti. Išsamiai paaiškina situacijas, pasakoja apie matytą filmą.	Gramatinis taisyklumas išlavėjęs.	Padėtys: kairė – dešinė. Žino sezoną, paros laiką. Skiria realybę nuo fantazijos.	Geba numatyti, pagrįsti sprendimus, pateikti paaiškinimus.
7-8 metai	Gali klausyti kalbančiojo ilgą laiką (pvz., mokytojo pamokoje).	Nieko specifiko.	Gali pareikšti savo nuomonę. Perpasakoja girdėtą ar matytą įvyki.	Kalba ir pradeda rašyti gramatiškai taisyklingai.	Gali spręsti problemas.	Užduoda klausimus informacijos patikslinimui.